

दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान पाइलट कार्यक्रम कार्यविधि, २०७३

दोस्रो संसोधन, २०७४

पृष्ठभूमी:

पशुपन्छी विकास मन्त्रालय अन्तर्गतका निकाय र अन्य निकायहरूबाट पशुजन्य उत्पादन वृद्धि गर्न त्यसको गुणस्तर कायम राख्न, प्रशोधन गर्न र बजारीकरण गर्न आवश्यक पर्ने लगानी (Input) हरूमा मात्र अनुदान सहायता उलपब्ध गराउदै आएको पाईन्छ । विभिन्न परियोजना मार्फत साझेदारीमा समेत यस्तो अनुदान प्रवाह भएको छ । हालैका वर्षहरूमा अनुदानग्राहीबाट परियोजना अवधिभर शर्त पालना गर्ने र तत्पश्चात व्यवसायलाई दिगो रूपमा संचालन नगर्ने प्रवृत्ति समेत देखिन थालेको छ । कृषकहरूको मागका आधारमा व्यवसाय दिगो राख्न र व्यवसायी कृषकहरूलाई अझ प्रोत्साहन गर्न, उत्पादित दूधको परिमाण, गुणस्तर र बजारीकरणका आधारमा अनुदान प्रवाह गरेमा एकातिर संगठित बजारमा गुणस्तरीय दूध प्रवाह बढ्ने छ भने अर्को तर्फ दुग्ध उत्पादन व्यवसाय दिगो र व्यवसायिक रूपमा अगाडि बढाउन यो अनुदान पाईलट परियोजनाका रूपमा दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थामार्फत दुग्ध बिक्री गर्ने सदस्य कृषकहरूलाई उत्पादनका परिमाणका आधारित रही अनुदान उपलब्ध गराउन आवश्यक देखिएकोले नेपाल सरकारको दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान पाइलट कार्यक्रमलाई व्यवस्थित, सरल, सहज, प्रभावकारी र पारदर्शी रूपमा स्थापना र सञ्चालन गर्न यो कार्यविधि नेपाल सरकार, पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट जारी गरिएको छ ।

१) प्रारम्भिक:

क) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

१. यो कार्यविधिको नाम "दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रम कार्यविधि, २०७३ (दोस्रो संसोधन, २०७४)" रहेको छ ।
२. यो कार्यविधि नेपाल सरकार, पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएपछि प्रारम्भ हुनेछ ।

२) परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

१. "मन्त्रालय" भन्नाले पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सम्झनु पर्नेछ ।
२. "विभाग" भन्नाले पशु सेवा विभाग सम्झनु पर्नेछ ।
३. "निर्देशनालय" भन्नाले पशु उत्पादन निर्देशनालय सम्झनु पर्नेछ ।
४. "कार्यालय" भन्नाले जिल्ला पशु सेवा कार्यालय सम्झनु पर्नेछ ।
५. "कार्यदल" भन्नाले जिल्ला पशु विकास कार्यदल सम्झनु पर्नेछ ।
६. "कार्यविधि" भन्नाले "दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रम कार्यविधि, २०७३" सम्झनु पर्नेछ ।

३) उद्देश्य:

- १) अनुदान वितरण नीतिलाई प्रक्रियामूखी (Process Oriented) बाट परिणाममूखी (Output Oriented) तर्फ लैजाने ।
- २) दूध उत्पादन क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाई सो व्यवसायलाई प्रतिष्ठीत एवं दिगो व्यवसाय बनाउन प्रोत्साहन गर्ने ।
- ३) अनुदानको सही, दक्ष र प्रभावकारी रूपमा वितरण, उपयोग र सदुपयोग गर्ने ।
- ४) साना कृषकहरूको समेत दुग्ध उत्पादन संगठित बजारमा प्रवाह गर्ने ।

५) मन्त्रालयको प्रतिबद्धता अनुरूप दुधमा आत्मनिर्भरको लक्ष्य पुरा गर्न सहयोग गर्ने।

६) दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान पाइलट कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।

४) कार्यक्रम अवधि: हाललाई यस कार्यक्रमको अवधि १ वर्षको हुनेछ । आगामी वर्षहरूमा आवश्यकता अनुसार अवधि विस्तार गरिने छ।

५) कार्य संचालन प्रकृया:

१. निर्देशनालय/केन्द्रीय गाई भैंसी प्रवर्द्धन कार्यालयले उक्त अनुदान कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरूका लागि प्रस्ताव निवेदन/आव्हान (अनुसूचि-१ बमोजिम) गर्नेछ।

२. यस कार्यक्रममा सम्मिलित हुन बुँदा नं. ५.३ बमोजिम मापदण्ड पुरा गरेका ईच्छुक सहकारीले तोकिएको म्याद भित्र अनुसूचि २ बमोजिमको निवेदन सम्बन्धित कार्यालयमा दिनुपर्नेछ।

३. सहकारीको मापदण्ड

क) दैनिक कम्तिमा ३०० लिटर र वार्षिक कम्तिमा २०० दिनसम्म दुधको कारोबार गर्ने गरेको।^१

ख) दैनिक संकलित दुध दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था आफैले प्रसोधन गरी वा उध्योगलाई बिक्रि गरी दुध र दुग्धजन्य पदार्थहरूको बेचबिखनको प्रबन्ध गरेको

ग) नियमित रूपमा वार्षिक साधारण सभा र लेखा परिक्षण गर्ने गरेको

घ) स्थायी लेखा नम्बर प्राप्त गरेको र कर चुक्ता गरेको

ङ) .....^१ (दोस्रो संशोधन, २०७४ मा संशोधन भई हटाईएको)

च) जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र सम्बन्धीत स्थानिय तह (गा.पा./न.पा./उ.म.न.पा./म.न.पा) को सिफारिस संलग्न गरेको

छ) जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ भएको जिल्लाको हकमा उक्त संघको सिफारिस संलग्न गरेको ।

ज) नयाँ आवेदक सहकारीको हकमा गत वर्षमा दुधको कारोबार गरेको अभिलेख पेश गर्नुपर्ने र गत वर्षमा अनुदान प्राप्त गरेका सहकारी संस्थाहरूको हकमा अनुदान प्राप्त गर्दाको बखत पेश गरेको पछिल्लो उत्पादनमा कम्तिमा १० प्रतिशत थप दुधको कारोबार गरेको हुनुपर्ने र सो को अभिलेख पेश गर्नुपर्ने ।^१

झ) सहकारीमा आवद्ध सबै कृषकहरूले पशु विमा गरेको हुनुपर्नेछ ।

ञ) सहकारीमा आवद्ध सबै कृषकहरूको फार्ममा जैविक सुरक्षा विधि अवलम्बन गरेको हुनुपर्नेछ ।

ट) सहकारीले कारोबार गर्ने गरेको दुधको गुणस्तर न्यूनतम मापदण्ड भित्र परेको हुनुपर्नेछ ।

ठ) सम्बन्धित सहकारीले अफुमा आवद्ध भएका कृषकहरूलाई अनुदान वितरणको मापदण्ड बनाई पेश गर्नुपर्ने ।

ड) सहकारी संस्थाहरूले संस्थागतरूपमा दुध बिक्री गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने छ ।^१

४. कार्यालले बुँदा नं. ५.३ अनुसार जिल्लामा प्राप्त भएकामध्ये न्यूनतम मापदण्ड पुरा गरेकोलाई प्रथम चरणको छनौट गरी प्राथमिकतामा राखी सिफारिस सहित निर्देशनालय/केन्द्रीय गाई भैंसी प्रवर्द्धन कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

^१ दोस्रो संशोधन, २०७४ मा संशोधन भएको ।

५. कार्यालयहरुबाट सिफारिस भई आएका सहकारी संस्थाका आवेदन/प्रस्ताव उपर छानविन तथा मूल्यांकन गर्नको लागि तपसिल अनुसारको मूल्यांकन समिति रहनेछ ।

निर्देशनालयका व.प.वि.अ.

संयोजक

केन्द्रीय गाइभैसी प्रवर्द्धन कार्यालयका प्रमुख

सदस्य

विभागका लेखा अधिकृत

सदस्य

केन्द्रिय दुग्ध उत्पादक सहकारी संघका अध्यक्ष/प्रतिनिधि

सदस्य

निर्देशनालय वा केन्द्रीय गाइभैसी प्रवर्द्धन कार्यालयका सम्पर्क अधिकृत

सदस्य सचिव ^१

५.१ यस कार्यविधिमा भएका प्रावधानहरु लाई कार्यान्वयन गर्न सजिलोका लागि उन्नत गाई भैसी विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका दोस्रो संशोधन २०७३ को दफा ९ बमोजिम केन्द्रीय पशु श्रोतकेन्द्र विकास समन्वय समितिले आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ । ^१

६. उपदफा ३ अनुसारको मूल्यांकन समितिले पर्न आएका निवेदनहरुको अनुसूचि ३ अनुसारको आधारमा मूल्यांकन गरी अनुदान उपलब्ध गराउन निर्देशनालयका कार्यक्रम निर्देशक समक्ष सिफारिस पेश गर्नेछ ।

७. अनुदानको लागि छनौट भएका दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थासंग कार्यालयले अनुसूची ४ बमोजिम सम्झौता गर्नेछ ।

८. सम्झौतापछि छनौट भएका सहकारीहरुलाई विनियोजित बजेटको परिधीभित्र रही चौमासिक रुपमा सहकारीको बैंक खातामा निर्देशनालय/केन्द्रिय गाइभैसी प्रवर्द्धन कार्यालयले अनुदान रकम उपलब्ध गराउने छ ।

९. सहकारीले आफुमा आवद्ध मापदण्ड पुरा गरेका कृषकहरुलाई मापदण्ड बमोजिम अनुदान रकम सम्बन्धित कृषकको बैंक/वित्तिय संस्थामा रहेको खातामा जम्मा गरेको प्रमाण सहितको पूर्ण विवरण निर्देशनालय/केन्द्रीय गाई भैसी प्रवर्द्धन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

६) दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि प्रस्तावित आर्थिक नर्मस

दुधमा अनुदान वितरण प्रति लिटर रु. १/- का दरले दिने । ^१

७) आर्थिक प्रशासन सेवा:

कार्यक्रमको लेखा, लेखाकन, लेखा परिक्षण तथा आर्थिक कारोबार गर्दा आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ बमोजिम गरिनेछ ।

८) अनुगमन, मूल्यांकन तथा प्रतिवेदन सम्बन्धि व्यवस्था:

यस कार्यक्रमको अनुगमन मन्त्रालय, विभाग, निर्देशनालय, क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय र कार्यालयहरुले गर्नेछन् र सोको मासिक प्रतिवेदन र प्रगति सम्बन्धित क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालयहरुमा पठाउनु पर्ने छ । मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन लगायतका उपलब्धीहरु विभाग मार्फत मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

^१ दोस्रो संशोधन, २०७४ मा संशोधन भएको ।

९) थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने

१. यो कार्यविधिको कार्यान्वयनलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार यस कार्यविधिमा थपघट, हेरफेर तथा खारेज गर्न सक्नेछ ।
२. यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अवरोध र अस्पष्टता आएमा त्यस्तो बाधा अवरोध फुकाउने प्रयोजनका लागि मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार व्याख्या गर्न सक्नेछ ।
३. यो कार्यविधि कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पर्ने अनुसूचीहरूको निर्माण तथा परिमार्जन निर्देशनालयले गर्न सक्नेछ ।

। १

अनुसूची - १

दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रममा कृषकहरूलाई अनुदान वितरण गर्न इच्छुक दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरूका लागि प्रस्ताव आब्हान

केन्द्रीय गाईभैँसी प्रबर्द्धन कार्यालयको आ.ब. .... को बार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसार दूध उत्पादन तथा बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रममा आफ्नो सहकारीमा आवद्ध भई सो सहकारीमा नियमित रूपमा दुध बिक्री गरिरहेक दुग्ध उत्पादक सदस्य कृषकहरूलाई अनुदानमा सहभागी गराउन तपशिल बमोजिमका मापदण्ड पूरा गरेका इच्छुक दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरूले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशन भएको मितिले १५ दिनभित्र सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा तोकिए अनुसारको निवेदन पेश गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ । बिस्तृत जानकारीको लागि पशु उत्पादन निर्देशनालय वा केन्द्रीय गाईभैँसी प्रबर्द्धन कार्यालय वा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नु हुन समेत अनुरोध गरिन्छ । सहकारीको मापदण्ड

- क) दैनिक कम्तिमा ३०० लिटर दूध संकलन र बार्षिक कम्तिमा २०० दिनसम्म दुधको कारोबार गर्ने गरेको ।
  - ख) गत वर्ष छनोटमा परी अनुदान प्राप्त गरेका सहकारी संस्थाहरूको हकमा कम्तिमा १० % दूध संकलन बृद्धि गरेको ।
  - ग) दैनिक संकलित दुध दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था आफैले प्रशोधन गरी वा उद्योगलाई बिक्री गरी दुध र दुग्ध जन्य पदार्थहरूको बेचबिखनको प्रबन्ध गरेको ।
  - घ) नियमित रूपमा बार्षिक साधारण सभा र लेखा परिक्षण गर्ने गरेको ।
- उल्लेखित मापदण्डहरू पूरा भएको प्रमाणहरू संलग्न भएको हुनु पर्नेछ । सूचनाको म्याद सकिएको भोलिपल्टै जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरूले जिल्लामा संकलित आबेदन केन्द्रीय गाईभैँसी प्रबर्द्धन कार्यालयमा प्रेषित गर्न समेत यसै सूचना मार्फत अनुरोध गरिन्छ ।

नेपाल सरकार
पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
पशु सेवा विभाग
पशु उत्पादन निर्देशनालय
केन्द्रीय गाईभैँसी प्रबर्द्धन कार्यालय
हरिहरभवन, ललितपुर

अनुसूची-२

दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाले जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा दिने आवेदन पत्रको ढाँचा

मिति:

श्री प्रमुखज्यू

केन्द्रिय गाइभैसी प्रवर्द्धन कार्यालय हरिहरभवन, ललितपुर ।

मार्फत: जिल्ला पशु सेवा कार्यालय.....

विषय: दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रममा सहभागी हुन पाउँ ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा मिति ..... मा प्रकाशित सूचना अनुसार यस दु.उ.स. संस्था लि. ले उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रममा समावेश हुने चाहना भएकोले सो प्रयोजनका लागि तपसिल अनुसारको विवरण भर्नुका साथै तोकिएका कागजात समेत संलग्न गरी निवेदन पेश गरेका छौं ।

तपसिल

- १) कूल सदस्य संख्या :-
- २) कूल सदस्य मध्ये दूध उत्पादक सदस्य संख्या
- ३) गत वर्ष कूल दूध संकलन लि. (औषत दैनिक ..... लि., मासिक..... लि. र वार्षिक ..... लि.)
- ४) गत वर्ष दूध कारोबार गरेको दिन अंकमा ..... अक्षरमा .....
- ५) गत वर्ष कूल अधिकतम दूध संकलन ..... महिना, ... लि.
- ६) गत वर्ष कूल न्यूनतम दूध संकलन ..... महिना, ... लि.
- ७) संस्थाबाट संकलित दूध बिक्री गरिने संस्था/संस्थान/आयोजना आदिको नाम र ठेगाना:
क) .....
ख) .....
- ७) दूध बिक्री गरेको प्रमाण सम्बन्धी कागजात (संलग्न गर्नुपर्ने)
- ८) वार्षिक साधारण सभा भएको गत वर्षको प्रमाण (प्रतिलिपि संलग्न गर्नुपर्ने)
- ९) जम्मा संकलन केन्द्र संख्या:
- १०) रेकर्ड राख्न कम्प्युटरको प्रयोग भएको/नभएको
- ११) दुधको गुणस्तर परिक्षण गरी रेकर्ड राखी / जानकारी दिने गरेको/नगरेको

१२) मिल्क एनालाईजरको प्रयोग भएको/नभएको

१३) जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र स्थानिय तहको सिफारिश (संलग्न हुनुपर्ने)

१४) दुध विविधिकरण र विक्री वितरण गरेको/नगरेको

गरेको भए

क) कुन कुन पदार्थ बनाउने गरिन्छ ..... दैनिक औषत परिमाण .....

ख) विक्री गर्ने बजार /स्थल .....

१५) सहकारी दर्ता/नविकरणको प्रमाण (प्रतिलिपि संलग्न गर्नुपर्ने)

१६) कुनै प्रकारको कारवाहीमा नपरेको वारेको स्वघोषणा (संलग्न गर्नुपर्ने)

१७) कृषकलाई अनुदान रकम वितरण गर्ने मापदण्ड (संलग्न गर्नुपर्ने)

१८) कर चुक्ता प्रमाण पत्र (प्रतिलिपि संलग्न गर्नुपर्ने)

१९) दूध बिक्रेता सदस्यको बित्तिय/सहकारी संस्थामा रहेको खाताको विवरण

क्र.स.	नाम, थर	ठेगाना	बित्तिय/सहकारी संस्थाको नाम ठेगाना	खाता नम्बर

सहकारी संस्थाको छाप :

आबेदक :

पदाधिकारीको नाम थर :

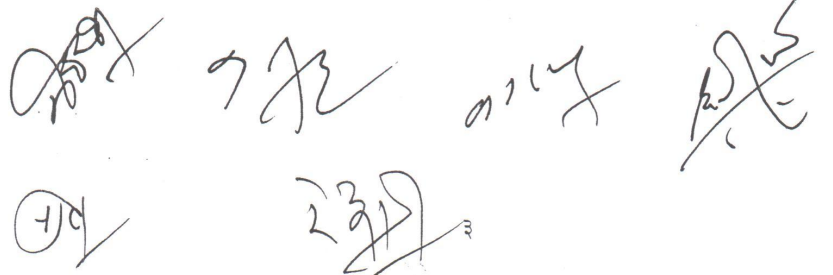
पद :

दस्तखत :

मिति :

सम्पर्क नम्बर :

सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना :

कार्यक्रम संचालनका लागि संस्थाको छनौट गर्दा अपनाईने मूल्यांकनका आधारहरु

* ५० सम्म सदस्य संख्या हुने संस्थालाई २० र ५० भन्दा बढी सदस्य संख्या हुने संस्थालाई २५ अंक दिनु पर्नेछ ।
 * दैनिक ३०० देखि ५०० लिटर सम्म दुध संकलन गर्ने सहकारीलाई २० अंक र ५०० लिटर भन्दा बढी दुध संकलन गर्ने सहकारी संस्थालाई २५ अंक दिनु पर्नेछ ।

दस्तखत

- १.
- २.
- ३.
- ४.

A collection of handwritten marks, including several stylized signatures and initials, some crossed out with diagonal lines. The marks are distributed across the page, with some appearing as corrections or cancellations.

अनुसूची-४

जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था विच हुने सम्झौताको ढाँचा

नेपाल सरकार, पशु उत्पादन निर्देशनालय/जिल्ला पशु सेवा कार्यालय ..... (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था ..... (यसपछि दोश्रो पक्ष भनिने) विच दुग्ध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रममा तपिसलका शर्तहरू पालना गर्ने गराउने गरी यो विदपक्षिय सम्झौता गरिएको छ ।

तपिसल

- १ दोश्रो पक्षलाई पहिलो पक्षले बैंक खातामा प्रत्येक चौमासिक अवधिमा एक पटकका दरले वर्षमा ३ पटक स्विकृत भएअनुसारको अनुदान रकम जम्मा गरिदिने छ ।
- २ दोश्रो पक्षले आफ्नो संस्थामा आवद्ध सदस्य कृषकहरूलाई नियमित रूपमा पशु खोप लगाउने, परजिवी नियन्त्रण गर्ने, थुनेलो लगायत अन्य रोग लागेको र औषधि उपचार गरिरहेको अवस्थाको अखाद्य दुध बिक्री वितरणमा रोक लगाउने, फार्ममा जैविक सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउने, तोकिए अनुसारको सफा दुधको उत्पादन, ढुवानी लगायतका गुणस्तर, फ्याट, एस.एन.एफ. र अन्य मापदण्ड पुरा गर्ने लगाउने, सुधारिएको गोठको व्यवस्था मिलाउने लगायतका कार्यहरू गराउनु पर्नेछ ।
- ३ दोश्रो पक्षले उत्पादन स्थलदेखि आफुले बिक्री गर्ने स्थानसम्म सफा, स्वस्थ र गुणस्तरयुक्त दुधको कारोबारको पूर्ण व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।
- ४ दोश्रो पक्षले आफुमा आवद्ध भएका कृषकहरूलाई छनौटको मापदण्ड बनाई मापदण्ड पुरा गरेका कृषकहरूलाई अनुदान वितरण गर्नु पर्नेछ ।
- ५ दोश्रो पक्षले यो सम्झौता बमोजिमका कार्य नगरेमा वा उपलब्ध स्रोत साधनको दुरुपयोग गरेमा प्रथम पक्षले जुनसुकै समयमा एकतर्फि रूपमा सम्झौता भंगगरी प्रचलित कानून बमोजिम अनुदान रकम असूल उपर गर्न सक्नेछ ।
- ६ यस सम्झौतामा उल्लेख भए बाहेकका विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

उल्लेखित शर्तहरू पालना गर्न गराउन मञ्जुर भई

यो सम्झौतामा दस्तखत गर्दछौ ।

दोश्रो पक्ष

दस्तखत:

नाम:

पद:

संस्था:

रोहवर

दस्तखत:

नाम:

पद:

संस्था:

प्रथम पक्ष

दस्तखत:

नाम:

पद:

कार्यालय:

रोहवर

दस्तखत:

नाम:

पद:

कार्यालय:

इति सम्बत् ..... साल ..... महिना ..... गते रोज ..... शुभम् ।

अनुसूचि ५

Title : An Assessment of the output based subsidy pilot programme on milk production and marketing

Project period: 10 months (Aswin 2073 –Asadh 2074)

Objectives: The main objective of the project is to evaluate the output based subsidy pilot programme on milk production and marketing, other specific objectives are as follow:

- To analyze the achievement against the target set
- To assess the effectiveness of the subsidy intervention comparing the target group to control group.
- To compare and assess the subsidy on input over subsidy on output in terms of satisfaction of recipients, socio economic values and utilization of subsidy/
- To get the relevant information that is used to re-modulate the program for its effectiveness in coming years.

Methodology:

- A baseline survey will be conducted to find out the present status of dairy business of both the control and treatment groups before implementation of the program but just after the selection of subsidy recipients.
- All the records required to disburse the grant through cooperatives and individual will be collected once a month in rotation
- The information required will be collected through the focal group discussion, key informant survey and semi structured interview.
- There will be two groups for treatment and control, as following:
T1: Subsidy recipient cooperative members (Treatment)
C: Subsidy non recipient cooperative members (Control)
- At the end of the program, information will be collected and analyzed focusing the usefulness of the program by the third party.
- Comparative study will be made between the groups, especially, focused on satisfaction and utilization of the subsidy.
- The data obtained will be processed and analyzed by using the appropriate statistical tools (spss)
- Perception of the milk producers cooperatives, local bodies and other directly or indirectly involved stakeholders will also be collected through the workshops and regular meetings

Expected outputs from the Annex-5 work are:

- An assessment of the program achievement against the time, cost and quantity set.
- Analysis of milk production, sale and quality for both treatment and control group.
- Status of different forms of grants and their utilization by government as well as non government sectors in the study areas
- Analysis of strengths, weaknesses, opportunity and threat analysis of input based and output based subsidy systems
- A comprehensive study report with way forward and action plan to the Ministry of Livestock Development and Department of Livestock Services regarding the formulation of appropriate grant policy and model.

आधारधृत सर्भेक्षणका लागी नमूना फारम

अनुदानग्राहीको नाम, ठेगाना
परिवार संख्या

पशु तथा उत्पादन विवरण

विवरण	गाई		भैसी	
	उन्नत	स्थानीय	उन्नत	स्थानीय
संख्या				
कुल दुध उत्पादन लि. लैनिक				
कुल दुध विक्री लि.दैनिक				
विक्री हुने दिन संख्या				
औसत फयाट प्रतिशत				
औसत SNF%				
औसत मूल्य प्रति लिटर				

- गोठको अवस्था
- जमिन कठठा वा रोपनीमा
- घांस लगाएको क्षेत्रफल..... घांसको किसिम..... परिमाण
- सिचाइको व्यवस्था.....
- स्वास्थ्य सम्बन्धी मुख्य समस्याहरु.....
- पशुधनको क्षती .....
- खोपको प्रयोग भउको भए कु खाप.... कहिले.....
- परजीवि बरिद्धको औषधी.....के.....कहिले.....
- वशु बिमाको विवरण.....
- क्षतिपूर्ति लिएको भएविवरण.....

गाई भैसी फार्मामा भएको लाभ लागत विवरण.....

खर्च:

पशु खरिद
गोठ, तथा औजार
आहारा
ज्यामी
दुधको बजारी करण
अन्य

आम्दानी :

दुध बिक्री
बाभ्छा बाच्छी, पाडा, पाडीबिक्री
मल बिक्री
अन्य

प्रति लिटर दुध उत्पादन लागत रु
सबभन्दा बढी दुध बिक्री गरिने महिनाहरु
सबभन्दा कम दुध बिक्री हुने महिनाहरु

अनुदान सम्बन्धि

प्राप्त गरेको भए के.....कति.....कहाबाट..... अनुदान लगानी भएको विवरण.....
अनुदान सम्बन्धी धारणा.....लगानिमा दिइने अनुदान र उत्पादनमा दिइने अनुदान बारे
अनुदान सम्बन्धी सुझाव.....
अनुदानबाट प्राप्त आम्दानी.....
अनुदानबाट प्राप्त सन्तुष्टी.....धेरै.....ठिक्क.....कम.....

(यो नमूना मात्र हो, विभिन्न समूह तथा व्यक्ती संग अन्तवार्ता तथा सुचना संकलन गर्दा परमर्शदाताले
करार पूर्ण विवरण तयार पारी अध्ययन गर्ने छन्)